

λιθοζόος ὁ ΑΝ· ἐργάτης, τεχνίτης, λα-
εῖων λίθους καὶ διὰ μέγαρα, ἔ. λιθοπε-
λαστής, λιθοοργός, (κν. μαρμαρᾶς).

λιθόπαγος ὁ Ν· πάγος με κρυσταλλικὸν
κοκκώδη ἴσθον καὶ μεγάλην σχετικῶς πε-
ριεκτικότητα εἰς ἀέρα.

◆ (ΕΓΚΥΚΛ.). Ὁ λιθόπαγος γεννᾶται
εἰς τὰ ὑψηλὰ γεωγραφικὰ πλάτη καὶ ἐντὸς
κοιλοτήτων τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἀπὸ
μεγαλύτερας μᾶζας χιόνων, αἱ ὁποῖαι συνα-
θροίζονται ἐντὸς τῶν κοιλοτήτων καὶ ὀφί-
στανται μετακρυστάλλωσιν, συνεπεία τῆς
ὁποίας καταστρέφεται κατὰ τὸ μᾶλλον
ἢ ἤττον ἡ στρώσις τῆς χιόνος καὶ ἀπαντᾷ
αὕτη εἰς κρυσταλλικὸν κοκκώδη ἴσθον, με-
ταβαλλομένη τελικῶς εἰς λιθόπαγον. Παρά-
γοντες προκαλοῦντες τὴν μετακρυστάλλω-
σιν εἶναι: α) τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα καταπί-
πτουν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν μαζῶν τῶν
χιόνων, ὡς καὶ τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς τή-
ξεως τῶν ἐπιφανείων τῶν καὶ τὰ ὁποῖα κα-
τεισθύνουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῶν μαζῶν·
β) ἡ πίεσις, τὴν ὁποῖαν ἐξασκῶν τὰ ἀνώ-
τερα στρώματα τῆς χιόνος ἐπὶ τῶν κατω-
τέρων. Μεγάλα μᾶζαι λιθοπάγου εὐρίσκον-
ται εἰς τὴν ΒΑ. Σιβηρίαν καὶ τὴν Β. Ἀμε-
ρικήν. Ἄν μᾶζαι λιθοπάγου καλυφθῶν
μὲ ἄμμος καὶ πηλόν, δύνανται νὰ παραμεί-
νουν ἐν στερεῇ καταστάσει ἐπὶ ὀλοκλη-
ρους γεωλογικὰς περιόδους, ἐφ' ὅσον δὲν
γίνονται μεταβολαὶ τοῦ κλίματος. Τοιαῦ-
ται μᾶζαι λιθοπάγου, σκεπασμέναι μὲ
ἄμμος καὶ πηλόν, αἱ ὁποῖαι ἐσχηματίστη-
σαν κατὰ τὴν πλειστοκίονον περίοδον,
εὐρέθησαν εἰς τὴν Σιβηρίαν (ποταμὸν Βε-
ρεσόφκα, περιυψούμενον πτόματα μαμμούθ
καὶ ἀλλαχού), Β. Ἀμερικήν, Ἀλάσκαν
(κόλπον Ἑσπέρια μὲ λείψανα μαμμούθ
καὶ κογγύλια γλυκέων ὑδάτων) καὶ ἄλλας
περιοχάς. Οἱ τοιοῦτοι λιθόπαγοι καλοῦνται
καὶ ἀπολιθωμένοι πάγοι ἢ ἀπολιθωμέ-
νοι παγετώνες.

λιθοπαίδιον τὸ Ν (Μαιευτ.). νεκρὸν
ἐμβρυον, ὑποστὰν ἀποτινάσσιν ἐντὸς τῆς
μήτρας ἢ καὶ ἐκτὸς ταύτης ἐπὶ περιπτώ-
σεων ἐξωμητρίου κινήσεως.

λιθόπετρα ἡ οἰκ. κοιν. Βαλμής, ἐπ.
Αἰγυπίας, νομ. Ἀχαΐας, κ. 66 (1911),
27 (1961), ἐπὶ ὕψους 480.

λιθοπόνιον τὸ (γαλλ. lithopone), (Χημ.)
λευκὸν χρώμα, συνιστάμενον ἐκ θείουχου
ψευδαργύρου καὶ θειικοῦ βαρίου. Λαμβά-
νεται διὰ ταυτοχρόνου καθιζήσεως τῶν δύο
συστατικών του καὶ χρησιμοποιεῖται πολ-
λάκις διὰ τὴν παρασκευὴν ἐπιχρισμάτων
καὶ χρωμάτων δι' οἰκοδομᾶς.

◆ (ΕΓΚΥΚΛ.). **λίθος** ὁ ΑΝ· τεμάχιον συμπαγούς γαιώ-
δους σκληροῦ σώματος (ἄλλως πέτρα, λι-
θάρ). || «θεμέλιος λίθος» ὁ κατὰ τὴν θε-
μελίωσιν οἰκοδομήματος, κτίσματος ἐν
γένει πρῶτος τιθεμένος, συμβολικῶς συ-
νήθως (καὶ μτφ.) || «θεμέλιος λίθος ἔρ-
γου τινός, σκοποῦ, ἐπιδιώξεως, κινήσεως
τινός» βασικὴ προϋπόθεσις, βασικὸν στή-
ριγμα || «ἀερογωναῖος λίθος» ἕκαστος
τῶν βασικῶν ὀγκωδῶν λίθων τῶν τοπο-
θετουμένων εἰς τὰς γωνίας τῶν οἰκοδομῶν
(κν. ἀγκωνάρι). || ἐποχὴ τοῦ λίθου βλ.
λιθικός || **λίθος** τῆς κολάσεως ὁ νιτρικός
ἀργυρός || **λίθος** καυστικός ὁ καυστικὸν κά-
λιον || **λυδία λίθος** σκληρότατος ἱσπίς με-
λανοῦ χρώματος, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου δοκιμά-
ζοντο τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἀργυρὸν, (ἄλλως
βασανίτης, χρυσίτης) (καὶ μτφ.) || **λίθος**
φιλοσοφικῆς φανταστικὸς λίθος, ὅνουν
τῶν ἀλχημιστῶν, διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ ἡδύ-
ναντο νὰ μετατρέψουν πᾶν μέταλλον εἰς
χρυσόν.

— (φρ.) «δὲν ἔμεινε λίθος ἐπὶ λίθου» κατε-
στράφησαν τὰ πάντα ὁλοσχερῶς ἐκίνησα

πάντα λίθον» μετῆλθον πᾶν μέσον πρὸς
ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ μου (παροιμ.) «ὁ
ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον βαλέτω»
(πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς ἐναντὶ τῶν
σφαλλομένων, διότι καὶ οἱ ἴδιοι εἴμεθα ἀ-
μαρτωλοὶ Κ.Δ.).

— (ἀρχ.) **δίσκος** ἐκ λίθου || (περιληπτ.)
τόπος πετρώδης || (μτφ.) ἡλίθιος, ἀναι-
σθητὸς ἄνθρωπος, σκληρόκαρδος || τὸ βή-
μα τῆς Πηνυκὸς ἢ βωμὸς εἰς τὴν ἀγορὰν
τῶν Ἀθηναίων || τὸ μάρμαρον || «μαγνήτης
ἢ ἡρακλεία λίθος» ὁ μαγνήτης || «διαφα-
νὴς λίθος» εἶδος φακοῦ || «χυτὴ λίθος»
εἶδος ὀάλου.

— (Γεωλογ.) - (Ορυκτολ.)· **λίθοι** καλοῦνται
γενικῶς διὰ τὰ ὀρυκτά, μεταλλεύματα καὶ
πετρώματα. Κυρίως ὅμως λίθοι καλοῦνται
τὰ πετρώματα τὰ συνιστῶντα τὸν στερεὸν
φλοιὸν τῆς γῆς (βλ. τὰς οἰκείας λέξεις).

— (Παθολ.)· **σύνκριμα** διαφόρου μεγέθους
καὶ μορφῆς, σχηματιζόμενον ἐντὸς διαφό-
ρων ὀργάνων καὶ κυρίως εἰς τὰς οὐροφόρους
καὶ χοληφόρους ὁδούς (βλ. ΕΓΚΥΚΛ.).

◆ (ΕΓΚΥΚΛ.). Οἱ πολυτίμοι λίθοι εἶναι
ὀρυκτά, τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦν οἱ ἄν-
θρωποι πρὸς κατασκευὴν κοσμημάτων καὶ
διακόσμησιν διαφόρων ἀντικειμένων των.
Ἡ χρῆσις τῶν πολυτίμων λίθων ὡς ἀντι-
κειμένων πολυτελείας ἀνάγεται εἰς ἀρ-
χιαιότητα ἢ ἐποχὴν. Εἰς τοὺς ἀσιατι-
κοὺς λαοὺς, τὰ ἐκ πολυτίμων λίθων συσσω-
ρευόμενα πλοῦτη ἦσαν σημαντικὰ. Μυθι-
κῆς ἀξίας ἦτο ὁ θησαυρὸς τοῦ Μιθριδάτου.
Ἡ τοιαύτη χρῆσις πολυτίμων λίθων μετε-
δόθη καὶ εἰς τὴν Ρώμην. Αἱ μέθοδοι κοπῆς
καὶ λειάνσεως—ἐκτὸς ἐκείνων, τοῦ ἀδά-
μαντος—χρονολογοῦνται ἀπὸ τοῦ 1476.
Κατὰ τὸν Μεσαίωνα, οἱ πολυτίμοι λίθοι
ἐχρησιμοποιοῦντο κυρίως διὰ κοσμήματα
γυναικῶν. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς αὐτῆς χρονο-
λογεῖται ἡ εἰσαγωγή, διὰ τῶν σταυροφο-
ριῶν, εἰς τὴν Εὐρώπην μεγάλου ἀριθμοῦ
ποικιλιῶν πολυτίμων λίθων, εἰς τοὺς ὁ-
ποίους ἀπεδίδετο μέγας ἀριθμὸς μυστηρι-
ωδῶν ιδιοτήτων.

● **Ταξινομήσις.** Πρακτικῶς διακρίνουν
τοὺς κυρίως πολυτίμους λίθους (ἀδάμας,
ρουβίνιον, σάπφειρος, σμάραγδος), οἱ ὁ-
ποῖοι χρησιμοποιοῦνται εἰς τὴν κοσμη-
ματοποιίαν καὶ τὴν κατασκευὴν πολυτίμων
ἀντικειμένων καὶ τοὺς ἡμιπολυτίμους λί-
θους (χρυσόβηρυλλος, σπινέλλιος, τοπά-
ζιον, τουρμαλίνη, γρανάτης, ἀμέθυστος,
περίδοτος κ.ά.), οἱ ὁποῖοι εἶναι διαφα-
νέες. Οἱ διαφώτιστοι ἕως ἀδιαφανεῖς λί-
θοι (χαλκιδόνιος, ἀγάτης, ὀπάλλιος, κάλ-
λαῖς ἢ τουρκουάζ, ἰάδης κλπ.) εἶναι ἐξ ἴσου
ἡμιπολυτίμοι λίθοι καὶ χρησιμοποιοῦνται
εἰς τὴν κοσμηματοποιίαν, ὡς καὶ εἰς τὰς
διακοσμητικὰς τέχνας.

Ἡ ἀξία τῶν πολυτίμων καὶ ἡμιπολυτίμων
λίθων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς σκληρότητός των
καὶ τῶν ὀπτικῶν ιδιοτήτων των. Τὸ χρώμα
τῶν ὀφείλεται εἰς τὴν πρόσμιξιν ὀξειδίων
μετάλλων. Οἱ λίθοι διακρίνονται προσέτι
ἀπὸ τὴν λάμψιν των, τὴν μεγαλύτεραν ἢ
μικροτέραν διαθλαστικὴν ἱκανότητα καὶ
διασπορὰν τοῦ φωτός κλπ. Οἱ πλεῖστοι
τῶν πολυτίμων λίθων χρησιμοποιοῦνται
εἰς τὴν κατασκευὴν πολυτίμων ἀντικει-
μένων. Οἱ ἀδιαφανεῖς ἡμιπολυτίμοι λίθοι
εἶναι κατάλληλοι διὰ διακοσμήσεις, διὰ τὴν
χαρακτικὴν, τὴν κατασκευὴν ἀγγείων κλπ.
Οἱ ἄχρους χαλαΐας χρησιμοποιεῖται εἰς
τὴν ὀπτικήν. Τὰ ρουβίνια εἰς τὴν ὥρολο-
γοποιίαν, ὁ ἀγάτης εἰς τὴν κατασκευὴν
ἰγδίων, σφαιρῶν κλπ. Οἱ πολυτίμοι λίθοι
λεικνίζονται μὲ μεθόδους ἀναλόγους πρὸς
τὰς χρησιμοποιουμένας διὰ τὸν ἀδάμαντα.

● **Τεχνολογία.** Ἡ ἀπομίμησις τῶν πο-
λυτίμων λίθων ἐπεχειρήθη ἀπὸ μακροῦ
χρόνου. Ὁ Γερμανὸς Στράς, πρῶτος αὐτός,

ἐπενόησε μολυβδόχον ὕαλον ἀρκετὰ φω-
τεινῇ, ὥστε νὰ ἀναδίδῃ τὰς φωτεινὰς ἀν-
ταυγείας τῶν ἀδαμάντων, καὶ μέσφ καταλ-
λήλων χρωστικῶν οὐσιῶν ἐπέτυχε σαφεί-
ρους, ρουβίνια κλπ. Σήμερον μὲ τὰ βορο-
πιρτικὰ, οἱ κατασκευασταὶ κάμνουν κο-
σμήματα χαμηλῆς τιμῆς. Οἱ πλεῖστοι τῶν
φυσικῶν λίθων ἐσάθῃ δυνάτον νὰ ἀναπα-
ραχθῶν εἰς τὸ ἐργαστήριον τῶν μεταλλει-
ολόγων. Ὡρισμένοι ἐκ τῶν συνθέσεων
τούτων ἔσχον σημαντικὴν βιομηχανικὴν
ἀνάπτυξιν, ὅπως μὲ τὴν περιπτώσιν τῆς
συνθέσεως τοῦ κορουνδίου (συνθετικὰ
ρουβίνια καὶ συνθετικὸν σάπφειρον καθε-
χρώματος) καὶ τοῦ συνθετικοῦ σπινέλλου
(ἀνοικτὸν κυανοῦν, πράσινον, ἐρυθροπὸν
καὶ ἄχρουν) διὰ τῆς μεθόδου Βερνέιγ.

● Ὁ **οἰκοδομικὸς λίθος** χρησιμοποιεῖται
ὑπὸ μορφῇν προσμίγματος εἰς τὴν σύνθε-
σιν τῶν σκυροκονιαμάτων καὶ κονιαμάτων
ἢ λογάδων λίθων εἰς τὴν συνθήν οἰκοδο-
μικὴν λαξευτῶν λίθων. Ὁ λαξευτὸς λίθος
εἶναι κύβος φυσικοῦ πετρώματος ὅστις ἔ-
λαβε δι' ἐργαλείου ὀρισμένην μορφήν σχε-
τικήν μετὰ τὴν θέσιν τὴν ὁποῖαν θὰ καταλάβῃ
εἰς τὸ ὅλον ἔργον. Λαξεύονται ὅλοι οἱ λίθοι,
οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὰς ἀπαιτούμενας ιδιότη-
τας διὰ τὴν οἰκοδομικὴν ἀντοχήν, τὸ ἀναλ-
λοῖωτον, τὴν ἀντοχήν εἰς τὸ ψῆφος, ἐμφάνι-
σιν, ἱκανότητα λαξεύσεως. Γενικότερον ὁ-
νομάζουν λαξευτοὺς λίθους τὰ ἀσβεστολι-
θικά πετρώματα. Πάντως, τὰ πυριτικά
πετρώματα, συχνάκις σκληρότατα, λαξεύ-
ονται διὰ ἔργα πλησίον τῶν κοιτασμάτων
των· π.χ. ὁ καθεδρικὸς ναὸς τοῦ Στρασ-
βούργου εἶναι ἀπὸ ψαμμίτας τῶν Βοσγίων
καὶ τοῦ Κλερμόν Φερράν ἀπὸ λάβας τοῦ
Κεντρικοῦ Ὀργκν.

— (Παθολ.). Οἱ λίθοι σχηματίζονται ἐκ
τῶν ἀλάτων, τὰ ὁποῖα περιέχονται εἰς
τὰ ὑγρὰ τῶν ὀργάνισμῶν. Ταῦτα ἐναπο-
τίθενται περίξ πυρῆνος τινός (λιθογόνου
πυρῆνος), ὅστις ἐνίοτε εἶναι ξένον σῶμα.
Ἡ ἐναπόθεσις τελεῖται κατὰ συγκεντρι-
κὰς στιβάδας (λίθοι οὐροφόρων ὁδῶν).
Ἄλλοτε οἱ λίθοι σχηματίζονται διὰ προϊ-
ούσης συμπτυκνώσεως ἤδη παχυρρεῦστος
ὕγρου (χολόλιθου), εἰς τὴν περίπτωσιν δὲ
ταύτην τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα των
εἶναι ἐξ ἀρχῆς ὀριστικόν. Τὸ μέγεθος τῶν
λίθων ποικίλλει ἀπὸ μικροῦ κόκκου ἄμμου
ἕως ἀμυγδαλοῦ ἢ καὶ πυγμῆς. Ἡ ἐπιφά-
νειά των δυνάτον νὰ εἶναι λεία ἢ ἀνώ-
μαλος, τὸ δὲ χρώμα των ἐξαρτᾶται ἐκ
τῆς χημικῆς των συνθέσεως. Ὑπάρχουν
λίθοι οὐρικοί, φωσφορικοί, δελαικοί, χολ-
λικοί κλπ., ἐξ ἀβεστίου ἢ λιποειδῶν (χο-
ληστερινικοί).

Τὰ αἷτια τῆς δημιουργίας τῶν λίθων εἶναι
γενικά (ἀρθριτικὴ διάθεσις, οὐρική διά-
θεσις, νόσος τῆς θρέψεως) ἢ τοπικά (συγ-
γενὴς ἢ ἐπίκτητος στένωσις ἀποχετευτι-
κῶν πόρων, στάσις τῶν ὑγρῶν συνεπεία
καυλῆματος κατὰ τὴν ἀποχέτευσίν των,
φλεγμοναί).

Οἱ λίθοι ἀποκαλύπτονται ἐκ τῶν βλαβῶν,
τὰς ὁποίας προκαλοῦν ὡς ξένα σώματα·
φλεγμονῆς των περίξ ἱσθῶν, ἀλλοιώσεως
τοῦ πάσχοντος ὀργάνου κλπ. Οὗτοι ἀπο-
τελοῦν τὸ συχνότερον αἷτιον τῶν ἡπατι-
τικῶν καὶ νεφρικῶν κολικῶν. Ἡ θερα-
πεῖα τῆς παθῆσεως ἀποβλέπει εἰς δύο τινά·
εἰς τὴν ἀφαίρεσιν αὐτῶν διὰ χειρουργικῶν
μέσων καὶ τὴν ἀποφυγὴν δημιουργίας νέων
λίθων διὰ καταλλήλου διαίτης. Λίθοι
ἀπαντῶνται εἰς μέγαν ἀριθμὸν ὀργάνων,
συνήστεροι δὲ εἶναι οἱ χολόλιθοι, σχη-
ματιζόμενοι ἐκ τῆς χοληστερίνης καὶ τῶν
χρωστικῶν τῆς χολῆς ἐντὸς τῆς χοληδό-
χου κύστεως ἢ τῶν χοληφόρων ὁδῶν καὶ
οἱ λίθοι τοῦ οὐροποιητικοῦ συστήματος
(νεφρικοί, οὐρητηρικοί, κυστικοί), σχημα-

μίσωιν. Σήμερον τὰ τῆς μισθώσεως καὶ τῶν ὄρων ἐργασίας διέπουν αἱ ἐκάστοτε ἰσχύονσαι συλλογικαὶ συμβάσεις μεταξὺ τῶν ναυτεργατικῶν καὶ ἐφοπλιστικῶν ὁργανώσεων.

—(Βοτ.) βλ. τιβουχίνα.

[Π]

πληρωμὴ ἡ καὶ πλερώνω Δ· καταβολὴ τοῦ ἀντιτίμου ἀγορασθέντος πράγματος ἢ τῆς παρασχέσεως ὑπηρεσίας || ἐξόφλησις χρέους || τὸ οὕτω διδόμενον ποσόν.

—(Λογιστ.)· βλέπε λς ἰσολογισμὸς καὶ λογιστική.

πληρώνω ΝΑ καὶ πλερώνω Δ (ἀόρ. ἐ-πλήρωσα, πλέρωσα, -ώθηκα, μτχ. παθ. πρkm. πληρωμένος, πλερωμένος)· δίδω εἰς τινὰ χρήματα δι' ἀγορασθέντος πράγματος, παρασχέσεως ὑπηρεσίας ἢ ἐξόφλησιν χρέους || ἀναποδίδω καλὸν ἢ κακὸν γενόμενον εἰς ἐμέ ὑπό τινος «ὅτι, μοῦ κἄνεις, θὰ μοῦ τὸ πληρώσης ἢ θὰ σὲ πληρώσω» «ὁ Θεὸς νὰ σὲ πληρώσῃ γιὰ ὅτι, ἢ γιὰ τὸ καλὸ ποῦ μοῦ ἔκαμες» || (μέσ.) πληρώνονται καὶ ἐν τῇ σῆμ. τοῦ δωροδοκοῦμαι «εἶναι πληρωμένος (κατάσκοπος) γιὰ συμποτάζω» || (φρ.) «πληρώνω (τὰ) σπασμένα ἢ τὴς ἀμαρτίας ἄλλου» τιμωροῦμαι δι' ἀμαρτήματα ἄλλων «ἡ χάρις, τὸ καλὸ ποῦ μοῦ ἔκαμες δὲν πληρώνεται» εἶναι ἀνώτερα ἀναποδόσεως.

πλήρωση, (-εως), ἡ ΑΝ· ἡ ἐντέλης γέμισις (κν. τὸ γέμισμα) || ὁ κορεσμός || ἡ ἐκτέλεσις || ἐντέλης ἱκανοποίησις τῶν ἀισθήσεων || τὸ πλησιφεῖς τῆς σελήνης (κν. γέμισμα).

πληρωτής ὁ ΑΝ καὶ πλερωτής Δ· ὁ ἐνεργῶν πληρωμῇ «εἶναι καλὸς ἢ κακὸς πληρωτής· καλοπληρωτής ἢ κακοπληρωτής» ἀκριβής, τίμιος εἰς τὰς πληρωμὰς του ἢ, ἀντιστρόφως, ἀφαιρέγγυος || ἐπὶ γραμματικῶν, συναλλαγματικῶν, ὁ ὑπόχρεος εἰς ἐξόφλησιν αὐτῶν (ἐκδότης γραμμάτιου ἢ ἀποδέκτης αὐτοῦ).

πλησιάζω ΑΝ· φέρω τι κοντὰ εἰς ἄλλο (ἄλλως προσεγγίζω)· «πλησίασε τὴν κρέκλα σου, νὰ σοῦ πῶ κάτι» || ἔρχομαι κοντὰ εἰς κάποιον «ὁ ἐχθρὸς μᾶς πλησίασεν» || (μτφ.) εὐρίσκω εἰς σχέσιν, ἐπαφῇ μετὰ τινος «ὡς πλησιάζω κανένας» «δὲν πλησιάζει γυναικῶν» δὲν συνευρίσκειται μετὰ γυναικός || (ἀμτβ.) πηγαίνω, ἔρχομαι κοντὰ «πλησίασε νὰ σοῦ πῶ, ν' ἀκούσῃς» || ἐπὶ χρόνων ἢ ἐν χρόνῳ συμβαίνοντων φθάνω ὅσον οὕτως, κοντεύω «πλησιάζει τὸ κλείσιμο τοῦ σχολείου» «ἡ ὥρα (τῆς πληρώσεως τῶν λαχείων) πλησίασεν» || ἐπὶ χρωμάτων προσομοιάζω, εἶμαι παραπλήσιος «τὸ χρώμα τοῦ κοστουμιού σου πλησιάζει σὸ δικό μου» (οὐς.) πλησίασις, (-εως), ἡ ΑΝ καὶ πλησιασμός ὁ Α' προσέγγισις.

—(ἀρχ.) (πληθ. μτχ. ὡς οὐς.) οὐπλησιάζοντες· ὁπαδοί, μαθηταὶ τινος.

Τὸ ἱλικὸν ὅσπου του μαρτυρεῖ ευεργετὴν δῖπουν στάσιν. Τὸ πρωτεῖον τοῦτο ἐμφανίζει γενικῶς γαλακτοφῆρας, ὠριμένοι ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι συγγενεῖς πρὸς τοὺς τῶν συγχρόνων ἀνθρωποειδῶν πιθήκων καὶ κυρίως τοῦ χιμπαντζῆ, ἐνῶ ἄλλοι καὶ ἰδιαίτέρως οἱ ὀδόντες εἶναι ἀνθρωποειδεῖς.

[Α]

Πλησιοί οἱ· χ. κοιν. Κιρκιζαίων, ἐπ. καὶ νομ. «Ἄρτης, κ. 253 (1951), 356 (1961), ἐπὶ ὕψου. 10.

[Π]

πλησίον ἐπίρρ. ΑΝ· εἰς μικρὰν ἀπὸ τινος ἀπόστασιν, ἄλλως ἐγγύς (κν. κοντά)· «εὐρίσκομαι πλησίον του» «ἡ οἰκία του εὐρίσκεται πλησίον τῆς ἰδικῆς μου» || μετὰ τὸ ὄρθρον καὶ τὸν τριῶν γενόν, ὡς ἀκλ. ἐπιθ. ὁ εὐρισκόμενος πλησίον τινός «ἡ πλησίον οἰκία» «Τὸ πλησίον πάροικον» || («Ἐκκλ.» μετὰ τοῦ ἀρσ. ἄρθρου «ὁ πλησίον» πᾶς ἄνθρωπος ὡς πρὸς ἄλλον «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν» —(παρὰβ.) —ἐστέρον, —έστατον ΑΝ, πλησιασιτέρω ἢ —αἰτερον, —αἰτάτα.

Πλησίος ὁ μάρτυς· ἅγιος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, βλ. Ἀγάπιος.

πλησίος, -α, -ον Α'· ὁ εὐρισκόμενος ἐγγύς τινος, πλησίον, κοντά || γειτονικός || (ἀρσ. ὡς οὐς.)· πλησίος ὁ γείτονας —(παρὰβ.) —ἐστέρος καὶ —αἰτερος, —έστατος καὶ —αἰτάτος.

πλησιόσαυρος ὁ Ν (plesiosaurus), (Παλαιόζωολ.)· ἐκλείψαν γένος σαυροπτερυγίων ἑρπετῶν, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀξιοσημείωτα διὰ τὴν μικρὰν κεφαλὴν σαύρας, τοὺς δξύληκτους κωνικούς, λιγνοὺς με λεπτὰς ραβδόσεις ἢ βαθεῖας αὐλακὰς ὀδόντας, τὸν σχετικῶς μακρὸν λαμόν, τὸν ὀγκώδη καὶ θωρακισμένον κορμόν των, τὴν συμπεπιεσμένην οὐρὰν των καὶ τὰ ἐν εἰδει νηκτικῶν πτερυγίων διαμορφωμένα ὅκρυα των. Οἱ πλησιόσαυροι ἔζησαν ἐντὸς τῶν θαλασσῶν ἀπὸ τῆς μέσης τριαίας ὑποπεριόδου μέχρι τῆς κορητιδικῆς. (Οἰκον. πλησιόσαυρίδα.) [Α]

πλησιόχωρος, -ον ΑΝ· ὁ εὐρισκόμενος ἢ κατοικῶν πλησίον χώρας τινός, γειτονικός, ὁμορος.

πλησιόστιος, -ον ΑΝ· ἐπὶ πλοίων ἱστοφόρων ὁ πλέων με πλήρη, γεμῆτα τὰ ἱστία «πλέει πλησιόστιος» || (μτφ.) ὁ ἐρχόμενος ὀλοταχῶς καὶ κατ' εὐθείαν πρὸς τινα κατὰστατον «βαδίζει πλησιόστιος πρὸς τὴν καταστροφήν».

—(ἀρχ.) ἐπὶ ἀνέμων, ὁ πληρῶν τὰ ἱστία.

πλησιφαής, (-οὺς), -ές ΑΝ· ὁ πλήρης φωτός, ὁλόφωτος· «σελήνη πλησιφαής» πανσελήνη.

πλησιμονή ἡ ΑΝ· πληθὸς, ἀφθονία, πληθώρα, πληθὺς· «πλησιμονή σφαγίων κατὰ τὸ Πάσχα εἰς τὴν κεντρικὴν ἀγοράν» || χορτασιμὸς, κόρος· «ἔφαγε μέγα πλησιμονή».

Πλιάσας Ἰσμαὴλ πασᾶς· Τουρκαλβανὸς φύλαρχος τῆς Λακιοπορίας καὶ στρατηγὸς (1780–1832). Μετέφερε τὸν ἐκστρατεῖων κατὰ τῆς Σερβίας καὶ συνευρίσθη μετὰ τοῦ Ἀλῆ πασᾶ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως εἰς Ἀλβανίαν. Λαβὼν τὸν τίτλον τοῦ πασᾶ ἐπολέμησε κατὰ τὸν Σουλταῶν (1821) καὶ μετέσχε τῆς πρώτης ἐκστρατείας κατὰ τῆς Δυτ. Ἑλλάδος. Διακριθεὶς ἐτέθη ὑπὸ τοῦ Κιουταχὶ Μεχμέτ Ρεσσὴτ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς δευτέρας ἐκστρατείας ἐναντὶν τοῦ Μεσολογγίου μετὰ τοῦ Ὁμέρ Βρυῶν, ὅστις ἐκ τῆν γενικὴν ἀρχηγίαν. Ἡ ἀποτυχία τῆς ἐκστρατείας ἀπεδόθη εἰς τὸν τελευταῖον αὐτὸν καὶ ὁ Πλιάσας ἠκολούθησε τὴν Μουσταφᾶ πασᾶν τῆς Σκιδρας συνταξίας, ὥστε ὁ τουρκικὸς στρατὸς μετὰ τὴν ἐν Καρπενήσι μάχην νὰ μὴ διαλυθῇ ἀτάκτως. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μάρμα Μπότσαρη διεξήγαγε τὴν πολιτορκίαν τοῦ Αἰτωλικοῦ. Μετὰ ταῦτα μετέσχε ἐν κεφαλῇς τρισηλίων Λιάπηδων τῆς καταστροφῆς τῶν Ψαρῶν. Διαφωνήσας μετὰ τοῦ Κιουταχὶ παρεσύρθη ὑπ' αὐτὸν εἰς Βιτόλια (Μαυροβούνιον) καὶ ἐκεῖ ἐπέλεσθη μετ' ἄλλων ἀπειθούτων. Ὁ Πλιάσας ἐγνώριζε τὴν ἐλληνικὴν καὶ εἰς μεγάλην μόρφωσιν.

πλιάτσικο τὸ Δ (ἀλβαν. plijatske < οὐλ. plijatska)· λάφυρον, λεία || διαρπαγὴ λαφυραγωγίας· «βγήκαν σὸ πλιάτσικο» (παράγ.) πλιάτσικολόγος ὁ ἄρπαξ, λαφυραγωγός· πλιάτσικολογῶ, (-άω)· λεηλατῶ, λαφυραγωγῶ· πλιάτσικολόγημα τὸ καὶ -λογία ἢ διαρπαγὴ, λαφυραγωγία.

Πλιγόνιον τό· χ. δῆμος καὶ ἐπ. Μ. τιλίνης, νήσου καὶ νομ. Λέσβου, κ. 24 (1951), 188 (1961), ἐπὶ ὕψου. 70. [Π]

πλιγοῦρι τὸ Δ βλ. ὁρόν. μπλιγοῦρι.

πλίθος ὁ καὶ πλίθ(ρ)α ἢ καὶ πλίθι, τὸ Δ· ὁμὴ πλίνθος.

πλίθος ὁ Δ (ἰταλ. plieo)· δευτὴ πλίνθος, ἡ ὁμὴ πλίνθων, ἡ ὁμὴ πλίνθων.

Πλίσσολ Σαμουήλ (Plimsoll)· Βρετανὸς πολιτικός (1824–1898). Φιλελευθὸς βουλευτής (1868–1880), ἠγωνίσθη διὰ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῶν Ἀγγλῶν ἀνδρῶν τοῦ ἐμπορίου ναυτικοῦ.

— Πλίσσολ δίσκος ἢ γραμμὴ· ὁ δίσκος ἀσφαλείας ἢ ἡ γραμμὴ φορτώσεως τοῦ πλοίου, ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀγγλοβουλευτοῦ Plimsoll, ὅστις ἀπὸ τοῦ 1865 εἶχεν εισηγηθῇ τὴν λήψιν μέτρων κατὰ τῆς υπερφορτώσεως τῶν πλοίων. Πρὸς τὸ μέγιστον ἐπιτρεπόμενον βυθίσμα τοῦ ἐμπόρου πλοίου ἵσχυει σημεῖον διεθνῆς σύμβασιν τοῦ Λονδίνου τοῦ 1865, ὑπερὶ γραμμῆς φορτώσεως τῶν πλοίων.

πλίνθος τὸ ΑΝ· μικρὰ πλίνθος, ἄλλως πλινθίς || τὸ ξύλον, διὰ τοῦ ὁποίου πλάτνουν τοὺς πλίνθους || τύπος (κν. καλούσι), ἐντὸς τοῦ ὁποίου χύνεται πρὸς στερεοποίησιν τὸ ἐκ τῆς ἐκκαμινεύσεως τῶν μεταλλευμάτων παραγόμενον μέταλλον || πᾶν πλινθοειδὲς ἀντικείμενον ἢ κόσμημα, ὡς τὸ τετράγωνον τῆς ντάμας (κν. χανὲς) καὶ ὡς βᾶσις αὐτῆς || («Ἀρχιτ.», τετράγωνος πλάξ ὡς βᾶσις κίονος ἢ στήλης, ἄλλως πλίνθος. (ἀρχ.) ἔκαστον τῶν τετραγώνων, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ οἰκονομοὶ διήρουν τὸν οὐρανόν.

πλινθίς, (-ίδος), ἡ ΑΝ· μικρὰ πλίνθος, ἄλλως πλινθίων.

(ἀρχ.) τετράγωνον σχῆμα || ὠρολόγιον ἱλικόν.

πλινθοδομή καὶ -ία ἡ Ν· δόμησις, κτίσις διὰ πλίνθων «ὀρθία πλινθοδομή» διὰ πλίνθων τοποθετημένων ἐπὶ τῆς στενωπῆς πλευρᾶς των (κν. ὄρθιο τοῦβλο) || πλινθόκτισμα, γενόμενον κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον.

πλινθοκτίσμα, (-ατος), τὸ Ν· κτίσμα ἐκ πλίνθων.

πλινθοκτίστος, -ον Ν· ὁ ἐκτισμένος διὰ πλίνθων.

πλινθομηχανή ἡ Ν· μηχανὴ χρησιμοποιομένη διὰ τὴν κατασκευὴν πλίνθων ἀποτελεῖ συνδυασμὸν πλαστοτεχνικῆς μηχανῆς καὶ μηχανῆς τυπώσεως τῶν πλίνθων (βλ. πλίνθος). [Π]

πλινθοποιεῖον τὸ Ν· τόπος ἢ ἐργαστήριον κατασκευῆς πλίνθων, ἄλλως πλινθοποιεῖον, πλινθεῖον.

πλινθοποίησις, (-εως), ἡ Ν· ἡ διαμόρφωσις μεταλλουργικῶν ἢ ἄλλων προϊόντων εἰς πλακοῦντας ἢ πλίνθους.

πλινθοποιία ἡ ΑΝ· κατασκευὴ πλίνθων, ἄλλως πλινθοποιία.

πλινθοποιός ὁ ΜΝ· κατασκευαστὴς πλίνθων, ἄλλως πλινθοποιός.

πλίνθος ἡ ΑΝ καὶ -ον τὸ Α'· ὁμόπλευρος (κν. πλίθος, πλίθ(ρ)-α) (Δομ. «Ἐργα»· ὁμοῦν εἶδος ἐκ πηλοῦ ἢ σιμάντου, ὁρθογώνιον παραλληλεπίπεδον μορφῆς, κατωμακρὸν διαστάσεων (βλ. ΕΓΚΥΚΛ.)· ἡ ὁμὴ πλίνθων ἢ ἄλλως ὁπτόπλινθος (κν. πλίθον) (παρμμ.)· ὡλοῦ τε καὶ πλίνθου καὶ ἀερίαι ἀτάκτως ἐρριμμένα (οὐδὲν χρήσιμά αὐτῶν) ἐπὶ μεγάλῃ ἀκαταστασίᾳ || πᾶν ἀντικείμενον ἐν σχήματι πλίνθου || («Ἀρχιτ.», τετράγωνος πλάξ ὡς βᾶσις κίονος ἢ στήλης (βλ. ΕΓΚΥΚΛ.) || μέταλλον χυτὸν ἐν σχήματι πλίνθου.

• (ΕΓΚΥΚΛ.) (Δομ. «Ἐργα»· Ἀπὸ τῆς ἐνστάτης ἀρχαιότητος, διὰ τὰ οἰκοδομήματα ὁ ἄνθρωπος κατεσκεύαζε πλίνθους, τοὺς ὁποῖους ἐξήρπαιεν ἀπλῶς εἰς τὸν ἥλιον, χρησιμοποιοῦντες πρὸς τοῦτο τὴν ἰδιότητα τῶν ὑπερῶν ἀργιλικῶν ὀξέων νὰ καθίστανται

σιμποιοῦντο ἐπίσης διὰ πλακοστρώσεις, διὰ τὰς κατασκευὰς φρεάτων κλπ., ἡ δὲ χρῆσις των ἐπέτρεψε τὴν κατασκευὴν τῶν θόλων τῶν τάφων τῆς 3ης δυναστείας τῶν Οὐρ. Οἱ βασιλεῖς ἐκρυπτον εἰς τὰς γωνίας τῶν ναῶν πλίνθους, εἰς τὰς ὁποίας ἐχάρασσον τὸ ὄνομα των, τοὺς τίτλους των, τὰ ὀνόματα τῆς θεότητος καὶ περιγραφὴν τῶν εὐσεβῶν ἔργων των. Αἱ πλίνθοι με ὑαλῶδες ἐπίστρωμα (ἐμαγιέ) ἐμφανίζονται κατὰ τὴν πρώτην π.Χ. χιλιετηρίδα, ἐνῶ αἱ ὁπτόπλινθοι ἐχρησιμοποιήθησαν εὐρέως κατὰ τὸν Μεσαίωνα εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχιτεκτονικὴν εἴτε μόναι εἴτε ἐν συνδυασμῷ με λίθους.

Ἀρχικῶς ἡ κατασκευὴ τῶν πλίνθων ἦτο ἐργασία καθαρῶς χειρωνακτική. Αἱ πλίνθοι κατεσκευάζοντο εἰς τὰς πλινθοκαμίλους ἐξ εἰδικῶν ἀργιλοαμμώδους χώματος τὸ ὁποῖον καλεῖται πηλὸς ἢ κεραμίδις γῆ. Ὁ πηλὸς αὐτὸς ἐπλαστούργετο κατόπιν ἀπλῆς ὑγρᾶσεως ἢ ποταποποίησης τοῦ μίγματος καί, ὡς εὐρίσκοντο εἰς τοὺς ἐυλίανους τύπους, ἐξηραίνοντο καὶ ἀκολουθῶς ἐποποθεῖτο εἰς τὰς καμίνους πρὸς ὀπτησιν. Εἰς τὰς καμίνους αὐτὰς αἱ πλίνθοι ἐτοποθετοῦντο εἰς σωροὺς ὁμοῦ μετὰ τοῦ καυσίμου, προβλεπομένης ἐξόδου διὰ τὰ ἀέρια τῆς καύσεως. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ χειρωνακτικὴ ἐργασία εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλίνθων περιορίζεται, καὶ ὁ αὐτοματισμὸς ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς κατασκευῆς τούτων. Αἱ ἄριτοι αἱ προερχόμεναι ἐκ τοῦ λατομέου ἀναμειγνύονται συνήθως μετὰ μετρίας ποσότητος ἄμμου. Δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὁμογενὴ σύνθεσιν τοῦ πρὸς πλαστούργειαν μίγματος.

Εἰς τὰς συγχρόνους ἐγκαταστάσεις χρησιμοποιοῦνται εἰδικαὶ πλαστοτεχνικαὶ μηχαναί, ἀποτελοῦνται ἐκ μαλακτῆρος χύμενου ἐκ τοῦ λατομέου ἀναμειγνύονται συνήθως μετὰ μετρίας ποσότητος ἄμμου. Δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὁμογενὴ σύνθεσιν τοῦ πρὸς πλαστούργειαν μίγματος.

Εἰς τὰς συγχρόνους ἐγκαταστάσεις χρησιμοποιοῦνται εἰδικαὶ πλαστοτεχνικαὶ μηχαναί, ἀποτελοῦνται ἐκ μαλακτῆρος χύμενου ἐκ τοῦ λατομέου ἀναμειγνύονται συνήθως μετὰ μετρίας ποσότητος ἄμμου. Δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὁμογενὴ σύνθεσιν τοῦ πρὸς πλαστούργειαν μίγματος. Εἰς τὰς συγχρόνους ἐγκαταστάσεις χρησιμοποιοῦνται εἰδικαὶ πλαστοτεχνικαὶ μηχαναί, ἀποτελοῦνται ἐκ μαλακτῆρος χύμενου ἐκ τοῦ λατομέου ἀναμειγνύονται συνήθως μετὰ μετρίας ποσότητος ἄμμου. Δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὁμογενὴ σύνθεσιν τοῦ πρὸς πλαστούργειαν μίγματος.

Κινάρας, ὁ ὁ ἐφευρετὴς τῆς πηλῆς (Hist. 7, 56) ὁπταί, ἡτοιμασμένοι, ὅπως ἔλεγον, ἱπποκρίτες, ὑπὸ τῶν πλίνθων ὡς κὼν ὀξέων ἀντικείμενον. Ἡ κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον κατασκευὴ τῶν πλίνθων ἦτο ἐργασία καθαρῶς χειρωνακτική. Αἱ πλίνθοι κατεσκευάζοντο εἰς τὰς πλινθοκαμίλους ἐξ εἰδικῶν ἀργιλοαμμώδους χώματος τὸ ὁποῖον καλεῖται πηλὸς ἢ κεραμίδις γῆ. Ὁ πηλὸς αὐτὸς ἐπλαστούργετο κατόπιν ἀπλῆς ὑγρᾶσεως ἢ ποταποποίησης τοῦ μίγματος καί, ὡς εὐρίσκοντο εἰς τοὺς ἐυλίανους τύπους, ἐξηραίνοντο καὶ ἀκολουθῶς ἐποποθεῖτο εἰς τὰς καμίνους πρὸς ὀπτησιν. Εἰς τὰς καμίνους αὐτὰς αἱ πλίνθοι ἐτοποθετοῦντο εἰς σωροὺς ὁμοῦ μετὰ τοῦ καυσίμου, προβλεπομένης ἐξόδου διὰ τὰ ἀέρια τῆς καύσεως. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ χειρωνακτικὴ ἐργασία εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν πλίνθων περιορίζεται, καὶ ὁ αὐτοματισμὸς ἐπεκτείνεται εἰς ὅλας τὰς φάσεις τῆς κατασκευῆς τούτων. Αἱ ἄριτοι αἱ προερχόμεναι ἐκ τοῦ λατομέου ἀναμειγνύονται συνήθως μετὰ μετρίας ποσότητος ἄμμου. Δίδεται ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν ὁμογενὴ σύνθεσιν τοῦ πρὸς πλαστούργειαν μίγματος.

σιδήρου. ||| **τσιμέντο μεταλλουργικόν**· τσιμέντο λαμβανόμενον δι' αναμίξεως τοῦ ὀστράκου τοῦ τεχνητοῦ τσιμέντου μετὰ σκυρίας καὶ μικρᾶς ποσότητος θεικοῦ ἄσβεστίου. ||| **τσιμέντο ὀξύμαχον**· τσιμέντο ἀνθιστάμενον εἰς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ὀξέων. ||| **τσιμέντο Πόρτλαντ**· ἑτέρα ὀνομασία τοῦ τεχνητοῦ τσιμέντου. (Τὸ πρῶτον τεχνητὸν τσιμέντο, παρασκευασθὲν ἐν Ἀγγλίᾳ, εἶχε τὴν ἀπόχρυσιν τῶν λίθων τῆς νήσου Πόρτλαντ. Ἡ ὀνομασία «Πόρτλαντ» ἐγένετο παγκοσμίως ἀποδεκτὴ διὰ τὸ τεχνητὸν τσιμέντο). ||| **τσιμέντο Σορέλ**· τσιμέντο λαμβανόμενον δι' αναμίξεως ἀνύδρου ὀξειδίου τοῦ μαγνησίου μετὰ διαλύματος χλωριούχου μαγνησίου. Τὸ τσιμέντο Σορέλ χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατασκευὴν δαπέδων ἀνευ ἀρμῶν κ.ἄ. ||| **τσιμέντο ταχείας πήξεως**· τεχνητὸν τσιμέντο, τοῦ ὁποῦν ἡ σύστασις καὶ ἡ λεπτότης ἐπιτρέπουν μίαν ἐξαιρετικῶς ταχέαν πήξιν. Τὸ τσιμέντο ταχείας πήξεως πηγνύται εἰς χρόνον μικρότερον τῶν 30 λεπτῶν. ||| **τσιμέντο τεχνητόν**· ὑδραυλικὸν τσιμέντο, λαμβανόμενον δι' ἐψήσεως εἰς ὑψηλὰς θερμοκρασίας ἐνὸς τεχνητοῦ μίγματος ἐξ ἄσβεστολίθου καὶ ἀργίλου, τελείως ὁμογενοποιηθέντος καὶ ἀναμιχθέντος καθ' ὀρισμένας ἀναλογίας καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ λεπτῆς λειοτριβήσεως τοῦ ὀστράκου. ||| **τσιμέντο ὑδραυλικόν**· τσιμέντο τὸ ὁποῖον πηγνύται τῇ ἐπιδράσει τοῦ ὕδατος καὶ παρέχει ὑδραυλικὰ κονιάματα ἢ ὑδραυλικά σκυροδέματα ἀνθιστάμενα τελείως εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ὕδατος. ||| **τσιμέντο φυσικόν**· ὑδραυλικὸν τσιμέντο, λαμβανόμενον δι' ἐψήσεως εἰς χαμηλὴν θερμοκρασίαν μιᾶς φυσικῆς ἄσβεστολιθικῆς μάρμαρης περιεχομένης εἰς τὴν προσήκουσαν ἀναλογία ἀσβεστολίθου καὶ ἀργίλου, κανονικῶς κατανεμημένα, καὶ διὰ τῆς ἐν συνεχείᾳ λεπτῆς λειοτριβήσεως.

♦ (ΒΓΚΥΚΑ.). Τὸ τεχνητὸν τσιμέντο ἢ τσιμέντο Πόρτλαντ εἶναι τὸ πλέον χρησιμοποιούμενον σχεδὸν παγκοσμίως. Τὰ ἐργοστάσια τσιμέντου συνήθως γειτνιάζουν μετὰ τὰ λατομεῖα τοῦ ἄσβεστολίθου, δεδομένου ὅτι διὰ τὴν παρασκευὴν τοῦ τσιμέντου ἀπαιτεῖται τριπλασία ποσότης ἄσβεστολίθου ἀπὸ αὐτὴν τῆς ἀργίλου. Ἡ θέσις τῆς ἀνεγέρσεως ἐνὸς νέου ἐργοστασίου παραγωγῆς τσιμέντου καθορίζεται καὶ ἐκ τῆς περιοχῆς καταναλώσεως τοῦ προϊόντος, τὸ ὁποῖον ἔχει σημαντικὸν βάρος καὶ ἡ μικρὰ τιμὴ του δὲν πρέπει νὰ ἐπιβαρύνεται μετὰ ὑψηλὰ ἐξοδα μεταφορᾶς. Κατὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν λατομῶν ἢ λατόμησις γίνεται εἰς μεγάλῃν μάζαν, τῆς τάξεως τῶν 20.000 ἕως 100.000 τόννων. Ἡ φόρτωσις γίνεται διὰ μηχανικοῦ πτύου καὶ ἡ μεταφορὰ μέχρι τοῦ

θραυστήρος δι' εἰδικῶν ὀχημάτων. Ἡ θραῦσις ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς λειοτριβήσεως. Κατ' αὐτὴν ἐλαττοῦται μετὰ μέγεθος τῶν τεμαχίων τοῦ βράχου τὰ ὁποῖα ζυγίζουσιν μέχρις ἐνὸς τόννου, πρὸς τεμάχια τῶν ὁποίων αἱ διαστάσεις δὲν ὑπερβαίνουν τὰ 10 ἑκατοστόμετρα. Δεδομένου ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα ἡ λήψις ἐνὸς ἐντελῶς ὁμογενοῦς μίγματος τῶν συστατικῶν, ἥτοι τοῦ ἄσβεστολίθου καὶ τῆς ἀργίλου, τὰ ἐν λόγω τεμάχια λειοτριβοῦνται περαιτέρω εἴτε ἐν ξηρῷ, ὅτε ἀπαιτεῖται μία προκαταρκτικὴ ἢ ταυτόχρονος ξήρανσις (μέθοδος διὰ ξηρᾶς ὁδοῦ), εἴτε, ἀναλόγως τῆς σκληρότητός των, διαβρέχονται μετὰ ὕδωρ ἢ λειοτριβοῦνται παρουσίᾳ ὕδατος (μέθοδος δι' ὑγρᾶς ὁδοῦ). Πάντως οἰαδήποτε ἐκ τῶν ἀνωτέρω μεθόδων καὶ ἐν ἐφαρμοσθῇ τελικῶς τὸ ὕλικον λαμβάνεται ὑπὸ μορφήν κόκκων διαστάσεων κατωτέρων τοῦ 1/10 τοῦ χιλιοστομέτρου. Τὸ μίγμα καταλλήλως προσδιορισθὲν καὶ ὁμογενοποιηθὲν ὑποβάλλεται εἰς ἐψῆσιν εἰς θερμοκρασίαν τῆς τάξεως τῶν 1450°C, ἐξασφαλιζομένης οὕτω τῆς τελείας ἐνώσεως τῆς ἄσβεστοῦ μετὰ τοῦ διοξειδίου τοῦ πυριτίου, τοῦ διοξειδίου τοῦ ἀργίλου καὶ τοῦ διοξειδίου τοῦ σιδήρου. Ἡ ἐψῆσις γίνεται συνήθως εἰς περιστροφικοῦς κλιβάνους, οἱ ὁποῖοι φθάνουσιν καὶ πολλὰκις ὑπερβαίνουν τὰ 150 μέτρα εἰς μήκος καὶ τὰ 4 μέτρα εἰς διάμετρον, διὰ παραγωγὴν τῆς τάξεως τῶν 1000 ἕως 1500 τόννων ἡμερησίως. Ἡ ἐψῆσις γίνεται μετὰ κωνιοποιηθέντα ἀνθράκω, τοῦ ὁποῦν αὕτη ὑπῆρξεν ἡ πρώτη βιομηχανικὴ ἐφαρμογή, ἢ μετὰ μαζούτ. Τὸ ἐψῆθὲν προϊόν καλούμενον ὀστράκον (clinker) ψύχεται, λειοτριβεῖται μετὰ μικρᾶς ποσότητος ἐνύδρου γύψου, προοριζομένης εἰς τὸ νὰ ρυθμίσῃ τὴν πήξιν του, ἐντὸς τεραστίων μύλων διὰ σφαιρῶν καὶ οὕτω λαμβάνεται ὑπὸ μορφήν λεπτοτάτης κόψεως. Τὸ τσιμέντο τοῦ ἐμπορίου τίθεται ἐντὸς σάκκων δι' αὐτομάτων μηχανῶν ἢ παραδίδεται χυμὰ εἰς μεγάλα ἐργοτάξια. Ἡ συνολικὴ ἐτήσια δυνάμειος τῶν ἐλλήνων ἐργοστασίων τσιμέντου ὑπολογίζεται εἰς 4.500.000 τόνν. (1967) ἐναντί 1.450.000 τόνν ἐτῶν 1958, 1959, 1960.

[ΠΑ] — **Τσιμεντὸν Ἀνώνυμος Γενικὴ Ἐταιρεία**· ἑλληνικὴ βιομηχανία παραγωγῆς τσιμέντου, ἰδρυθεῖσα τὸ 1911. ἔχει δύο ἐργοστάσια («Ἡρακλῆς» καὶ «Ὀλύμπιος») εἰς Δραπετσόνα καὶ Βόλον. [Π]

τσιμεντοκονία ἢ Ν· κονίαμα ἀπὸ τσιμέντου καὶ ἄμμου.

τσιμεντόλιθος ὁ Ν· εἶδος πλίνθου ἀπὸ σκυροκονίας μετὰ τσιμέντο.

Τσιμνηάκης Ἰωάννης (γ. 1906 ἐν Ἀθήναις)· καθηγητὴς τῆς ψυχιατρικῆς καὶ

νευρολογικῆς κλινικῆς τοῦ Π. Ἀθηνῶν.

Τσιμνηάκης Κωνσταντῖνος (ἐκ Κοζάνης)· ὀφθαλμολόγος καὶ νευρολόγος τοῦ Πανεπιστημίου Κοζάνης (1923).

Τσιμικάλης Εὐθύμιος· δ. (1879 - 1943, ἐξ Ἀγρινίου). ἄνθρωπος εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους εἰς τὸν Πρῶτον Παγκόσμιον. Διετέλεσε διοικητὴς τῶν V καὶ X, ὡς καὶ τῆς Α' γενικῆς σεως σωμάτων στρατοῦ. Ἀπεβίβη τὸ 1935.

τσιμινιέρα ἢ Δ (ἰταλ. ciminiera)· πνοδόχος ἀτμοπλοίου ἰδ.χ.

Τσίμινο (Monte Cimino)· γενεὴς ὄρος τῆς Ἰταλίας, ἐν τῇ περὶ τοῦ ὄρους Βίκο λίμνῃ. Βίκο, ὕψομ. 1053.

Τσιμισκῆς Ἰωάννης· βλ. Τζιμισκῆς (ἡγεμόνες, Βυζαντινοί).

Τσιμκέντ (Tchikent)· Σ.Δ. (Καζακστάν), κ. 153. λευκάτα μολύβδου καὶ ψευδοχρῆμα. Ὑφαντουργία.

Τσιμλιάνσκι (Tsimlianski)· Δ. τῆς Ρωσίας, παρὰ τὴν σκευάσθη φράγμα ἐπὶ τοῦ Δ. γῆ ἡλεκτρισμοῦ.

Τσίμμερβαλντ (Zimmermann)· ἑλβετίας (καντ. Βέρνης), διεθνὴς σοσιαλιστικὴ συνδιάσκεψις ἀπῆλθεν ἀπὸ τοῦ πολέμου (Σεπτ. 1915).

Τσίμμερμαν (Zimmermann)· γερμανὸς φιλέλληνας. Καταταγείς εἰς τὴν Φιλελλήνων μετέσχε πολλὰν διακρίσιν εἰς τὴν μάχην τοῦ Ἐφρονέου τὴν 6ην Μαΐου 1921. ἦν τῆς Κωλιάδος Ἀκρας.

Τσιμόνε Μόντε (Monte Cimone)· ὑψηλότερα κορυφὴ τῶν Β. ὕψομ. 2.163.

τσιμουδιά ἢ Δ· πολὺ ἀπὸ «δὲν βγάζει τσιμουδιά»· ἀνάνυδος, δὲν ἐκστομίζει οὐδὲν βγάλῃς τσιμουδιά· σιωπῆσις (ὡς προστ.)· «τσιμουδιά!»·

τσιμούχα ἢ Δ (ἰταλ. cimento)· ὑφάσματος μαλλίνου ἰδία, ἐν μακρὰ λωρὶς ἐκ τοιούτου ὑφάσματος ποιούμενη, σπειροειδῶς ἀντὶ σπύργου, πρὸς καθαρῶς νοπίναν τῶν σχολείων. ||| ὀνομαζομένη «Πατρίς» ||| (μτφ. καὶ ἀσχημος. ||| (Βοτ.)· τὸ φ. γιον.

Τσίμπα (Chiba)· 1) π. τῆς κεντρ. Χονσού· πρωτ. διοικ. κ. 198.000. Βιομηχανία βάμβαχ. χάρτου.

— 2) διοικ. περιφέρεια τῆς κ. 2.205.000.

τσιμπίδα ἢ Δ (κατὰ Γ. Χαtung 422, ἐκ τοῦ ἐμπίδα, κατὰ τσιμπίζω)· πυράγρα, ἄλλως

Τσιμπιδάρος Γεώργιος· Γεώργιος.

Τσιμπιδάρος Πότης· πολὺ μοσιουργός, πρῶτον ὑπουργὸς εἰς Καρέαν Οἰτύλου. Δ. (1910 - 1952). Διετέλεσε δ. φημερίων («Θάρος», «Βαλκ. δρόμος», «Πατρίς», «Εμπροστικὸς ἀερογράφος τῶν ἐφη. λεύθερος Λόγος», «Ελευθερον

Βιομηχανικὴ παρασκευὴ τοῦ τσιμεντοῦ

